DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
AKAİD

AKAİD

ALLAH'A İMAN

Neler Öğreneceğiz?

1. Allah'a İman ve İslam Akaidindeki Yeri
2. Allah İnancının Fıtriliği
3. Allah'ın Varlığı ve Birliği
4. Allah'ın İsimleri
5. Allah'ın Sıfatları
6. Allah'a İmanın İnsana Kazandırdıkları

- **Allah'a imanın İslam inanç esasları arasındaki yeri ve önemi nedir?**

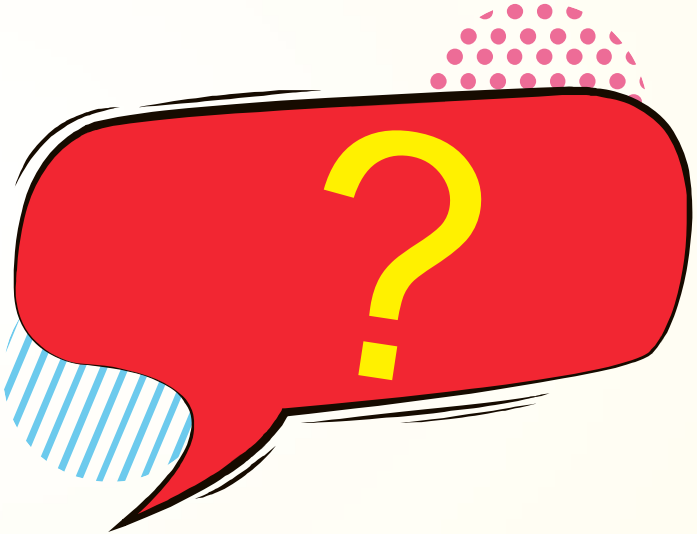

1. Allah'a İman ve İslam Akaidindeki Yeri

- İlk insan Hz. Âdem'den itibaren gönderilen tüm peygamberler insanlara yüce yaratıcımız olan Allah'ı anlatmışlar, O'nu gereği gibi doğru bir şekilde tanıyıp iman etmelerini istemişlerdir.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- İslam dininin temelini kainatın yüce yaratıcısı olan Allah'ın varlığı ve birliğine olan inanç oluşturur.

- İslam, doğru Allah (c.c) inancını açıklayarak insanları iman etmeye davet etmiştir.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

"(Ey Muhammed!) De ki: "Ey insanlar! Şüphesiz ben, yer ve göklerin hükümranlığı kendisine ait olan Allah'ın hepinize gönderdiği peygamberiyim. O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O, diriltir ve öldürür. O hâlde, Allah'a ve O'nun sözlerine inanan Resûlüne, o ümmî peygambere iman edin ve ona uyun ki doğru yolu bulasınız."

(A'râf suresi, 158. ayet.)

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- İslam inancının temeli Allah'ın varlığını ve birliğini kabul etmek, Hz. Peygamberin O'nun kulu ve resulü olduğuna inanmaktır.

- İslam literatüründe bu gerçek kelime-i şehadet ile dile getirilmektedir.

- Müslüman olmak isteyen bir kimse, İslam'a ilk adımını bu söz ile atar.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

İhlas suresinde;

Allah'ın birliği vurgulanmıştır.

Allah'ın hiçbir şeye muhtaç olmadığı açıklanmıştır.

Doğru Allah (c.c) inancı açıklanmıştır.

Ehl-i kitabın ve müşriklerin inancının yanlışlığı ortaya konmuştur.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- İhlas suresi dinleyelim.

- **Fıtrat hakkında neler biliyorsunuz?**

2. Allah İnancının Fıtriliği

- İnsanın fıtratı doğduğunda tertemiz bir sayfa gibidir.
- İnsana dünyada geçireceği güzel bir hayat için bazı donanımlar, bazı duygular potansiyel olarak yüklenmiştir.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- Her insan Allah'ın (c.c) varlığını içinde hisseder.

- En modern toplumlardan en ilkel kabilelere varıncaya kadar her seviyeden insanın bir yüce varlığa inanma ihtiyacı hissetmesi, bu inancın insanın doğasında var olduğunun en bariz örneklerindendir.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

" Her doğan insan, (İslam) fıtratı üzere doğar, onu Mecusi, Hristiyan veya Yahudi yapan ana ve babasıdır."

(Buhârî, Cenâiz, 92; Müslim, Kader, 25.)

Biliyor musunuz?

- Çevremizdeki insanları gözlemlediğimizde özellikle küçük yaşlardaki çocukların kendilerine anlatıldığı takdirde Allah inancını doğal olarak kabul ettiklerini görebiliriz. Bunun sebebi Allah inancının fıtrat diye isimlendirilen insanın doğal yaratılış özelliklerine uygun olmasıdır.

- **Allah'ın varlığı ve birliğine dair sizden bilgi isteyen birine neler söylersiniz?**

3. Allah'ın Varlığı ve Birliği

- İslam inancının temeli "Allah'ın birliği, eşi ve benzeri bulunmadığı" ilkesine dayanır.

- Kelime-i tevhid yani "Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed (s.a.v) onun kulu ve elçisidir." cümlesi bu tevhid inancının özet ifadesidir.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- Allah'ın varlığının ve birliğinin delilleri Kur'an'da birçok yerde zikredilmektedir.

- İslam âlimleri de bu konuda birçok akli delil ortaya koymuşlardır.

Allah'ın varlığı ve birliği konusundaki delillerin amacı:

- Müminin İmanını sağlamlaştırmak (ispat)
- Münkiri inkârında âciz bırakmak (iskat)
- Doğabilecek şüpheleri gidermek
- İnsanın dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamak

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

Allah'ın varlığı ve birliğini ispat için ileri sürülen deliller iki kısma ayrılır.

Akli Deliller

Aklın prensiplerini ve zorunlu olarak benimsediği esasları kullanarak temellendirilen delillerdir.

Nakli Deliller

Allah'ın varlığını dile getiren ve üzerinde düşünmemiz istenen Kur'an ayetleridir.

Akli Deliller

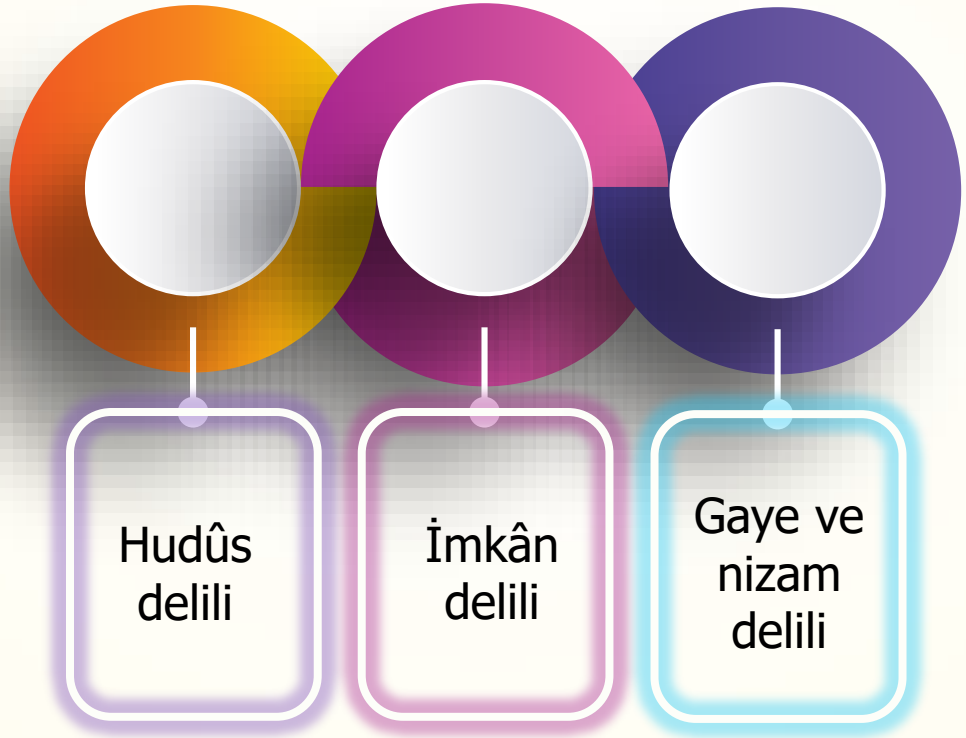

Hudûs delili

- Hudûs, sonradan meydana gelmek demektir.
- Önceleri olmayıp sonradan meydana gelen varlıklara **hâdis** denir.
- Hudûs delili, âlemin sonradan yaratıldığı gerçeğinden yola çıkılarak elde edilen delile denir.

Örneğin;

Bir kaya parçası durup dururken çatlayıp ufalanmaz. Onun ufalanmasına sebep olan birtakım coğrafi şartlar ve etkiler vardır.

Su herhangi bir etken olmadan kaynamaz. Onun kaynamasına sebep olan ve onda bu değişikliği meydana getiren bir sıcaklık etkisi vardır.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

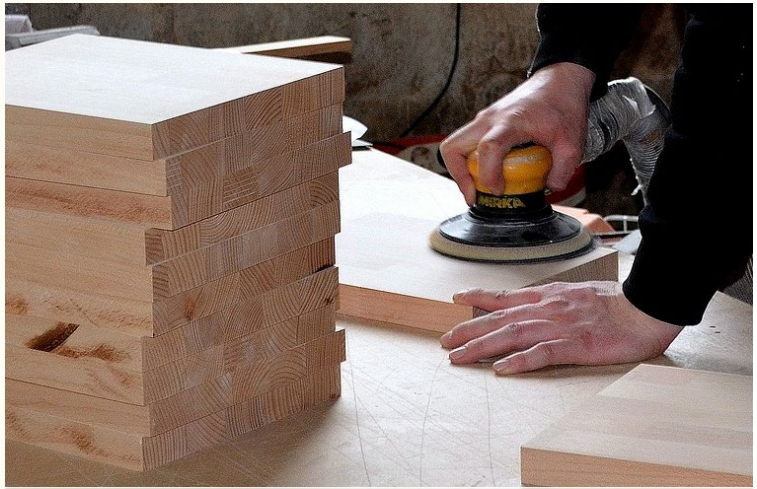

Ağaç kendi kendine mobilya olmaz. Onu yapan bir marangoz vardır.

Boyalar bir araya gelerek resim oluşturmaz. Onu meydana getiren bir sanatkâr vardır.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- Canlı cansız bütün kainatın kendi kendine var olamayacağı ve mevcudiyetini sürdüremeyeceği bir gerçektir.

- Bizzat kâinatın kendisi yokken var olduğuna göre onu da meydana getiren bir kuvvet elbette vardır.

- Bu da ilmi ve kudreti sonsuz olan Cenab-ı Allah'tır.

- Hudus delili şöyle özetlenebilir:

1. Öncül: Âlem değişkendir, sonradan var olmuştur.

2. Öncül: Her sonradan var olanın bir var edeni vardır.

3. Öncül: O hâlde âlemin de bir var edeni vardır ki O da Yüce Allah'tır.

İmkan Delili

- Âlemin varlığının zorunlu değil mümkün olduğu fikrinden yola çıkılarak ortaya konan delile denir.
- Alem mümkün varlıktır yani onun varlığı ile yokluğu eşittir.
- İki kefesi eşit bir terazi bu durumu en güzel şekilde temsil etmektedir.
- Herhangi bir kefesine bir ağırlık konmadığı müddetçe eşitlik bozulmaz.
- Eşitlik bozulup bir tarafı ağır bastıysa bu o kefeye bir kuvvet uygulandı demektir.

- Terazi kefelerinden biri varlık diğeri yokluk olsun.
- Eşitlik bozulup da bir şey varlık âlemine geldiyse onun varlığını yokluğuna tercih eden bir iradenin var olduğu ortaya çıkmış olur.
- Onun varlığını yokluğuna tercih eden Yüce Allah'tır.

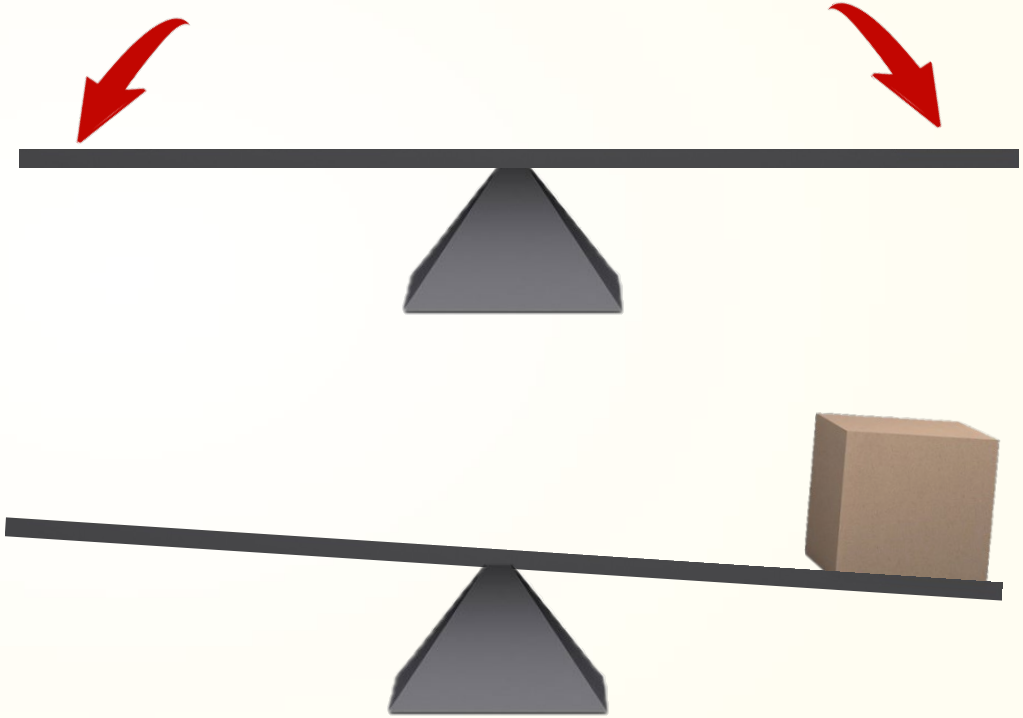

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- Allah'ın varlığının en büyük delili bizzat varlığın kendisidir.
- Allah'ın varlığına delil arayan kimsenin kendi varlığı da en büyük delillerdendir.

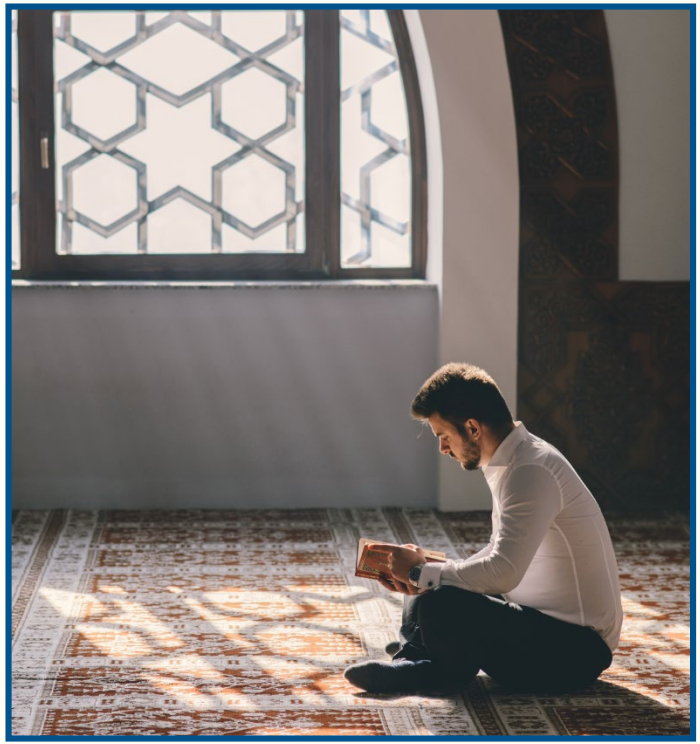

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- İmkan delili şöyle özetlenebilir:

1. Öncül: Âlem mümkündür.

2. Öncül: Her mümkün için varlığını yokluğuna tercih eden bir irade vardır.

3. Öncül: O hâlde âlemi var eden kuvvet ve irade Yüce Allah'tır.

Gaye ve nizam delili

- Âlemde var olan gaye ve düzenden yola çıkarak Allah'ın varlığını ispat eden delildir.
- Âlemde bir düzenin var olduğu aşikârdır.
- Kâinat belli kurallara göre hareket etmektedir.

- Konuyu daha iyi anlamak için kalabalık şehirlerde trafik ışıkları ve kuralları olmadan binlerce aracın seyrettiğini düşünelim.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- Milyonlarca yıldızın kendi yörüngesinde seyrettiği uzay boşluğunda herhangi bir kural olmadan ve düzen koyucu bulunmadan başta Güneş ve Güneş sistemi olmak üzere bunca gök cismi nasıl hareket etmektedir?

İnsan vücudundaki organlar ve milyonlarca hücre nasıl da birbiriyle bağlantılı, ahenkli ve bir düzen içinde, kendilerine verilen görevi aksatmadan çalışmaktadırlar.

Onların bu şekilde çalışmasını organize eden bir kudret olmasaydı bu organlarımız kendiliğinden bunu sağlayabilirler miydi?

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- Kâinatta var olan tüm bu düzen ve nizam, o düzeni koyan bir yüce kudretin varlığını ispat eden en kuvvetli delillerdendir.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- Gaye ve nizam delili, Allah'ın varlığının yanında O'nun birliğini de ispat eder.

- Âlemdeki düzen aynı zamanda o düzeni koyan ve devam ettiren iradenin bir olduğunu gösterir. Eğer birden fazla ilah olsaydı kâinatta düzen ve intizam olmazdı. Aksine kaos ve anarşi meydana gelirdi.

- Gaye ve nizam delili şöyle özetlenebilir:

1. Öncül: Âlemin içindeki her bir varlığın bir amacı ve düzeni vardır.

2. Öncül: Her düzen, bir düzenleyiciye ihtiyaç duyar.

3. Öncül: O hâlde âlemin de bir düzenleyicisi vardır ki O da bir olan Yüce Allah'tır.

- **"Gökleri, yeri ve bu ikisi içinde yaydığı canlıları yaratması, O'nun varlığının delillerindendir. O, dilediği zaman, onları bir araya getirmeye de gücü yetendir."** (Şûra suresi, 29. ayet.)

Naklî deliller

Allah'ın varlığını dile getiren ve üzerinde düşünmemiz istenen Kur'an ayetleridir.

4. Allah'ın İsimleri

- Yüce yaratıcının bir çok ismi vardır. En güzel isimler onundur, zira tüm güzellikleri yaratan da O'dur.
- Allah'ın (c.c) isimlerine el-esmâü'l-hüsnâ (en güzel isimler) denilmektedir.
- Bu isimleri Kur'an-ı Kerim'den ve Peygamber Efendimiz'in hadislerinden öğrenmekteyiz.

- **"O Allah ki her şeyin yaratıcısıdır; Hâlık'tır, yoktan var edendir; Bâri'dir ve her varlığa en uygun şekil ve özellikleri verendir; Musavvir'dir. En güzel isimler hep O'nundur. Göklerde ve yerde bulunan bütün varlıklar, daima Allah'ın sınırsız kudret ve azametini övgüyle anarak yüceltmektedir. O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir."**

(Haşr suresi, 24. ayet.)

- Aşağıdaki ayetlerden Allah'ın isimlerini bularak bu isimlerin altını çizelim.

هُوَ اللّٰهُ الَّذِى لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ، هُوَ اللّٰهُ
الَّذِى لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ
سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ، هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَآءُ الْحُسْنٰى يُسَبِّحُ
لَهُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

(Haşr suresi; 22-24. ayetler.)

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- Yüce Mevlamızın tüm bu isimlerinin yanında başka hiçbir varlıkta bulunmayan, başka hiçbir varlık için kullanılmayan, sadece O'na has bir ismi vardır ki o da Allah (c.c) lafzıdır.

- Bu isim diğer tüm isimleri kendi içinde barındırır ve onların ifade ettikleri tüm anlamları kapsar.

- Allah (c.c) ismi bazı İslam âlimlerince **ism-i âzam** kabul edilmiştir.

Dua yaparken Allah'ın (c.c) isimlerinin zikredilmesini Kur'an-ı Kerim'de bizzat Rabb'imiz bizden istemektedir.

er-Rahman

el-Ğaffar

er-Rezzak

el-Aziz

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- Allah'ın isimlerini bilen bir kul, onları hayatına aktarmaya gayret etmelidir.

Afüvv isminin tecellisi olarak insanların kusurlarını affedebilmeliyiz.

Hâfız isminin tecellisi olarak elimizdeki maddi ve manevi emanetleri muhafaza etmeli, onlara ihanet etmemeliyiz.

Başımıza gelen musibetleri **Sabûr** ismi kapsamında sabırla ve metanetle karşılamalıyız.

- **Ayet sonlarında yer alan Allah'a ait sıfatlardan hangilerini biliyorsunuz?**

5. Allah'ın Sıfatları

- İslam'da iman esaslarının birincisi ve en önemlisi Allah'a imandır.
- Allah'a iman demek, Allah'ın varlığına ve O yüce varlıkta bulunması zorunlu sıfatların varlığına inanmaktır.

Allah'ın sıfatları iki kısma ayrılır.

Subûtî sıfatlar

Zâtî sıfatlar

5. 1. Zâtî Sıfatlar

Allah'ın zâtına mahsus olup O'ndan başkasına verilemeyen sıfatlara → Zâtî Sıfatlar

=

Allah Teala'yı noksan sıfatlardan münezzeh kıldıkları için bu sıfatlara → Tenzihî Sıfatlar

=

Allah Teala'nın ne olmadığını bildirdiklerinden dolayı bu sıfatlara → Selbî Sıfatlar

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

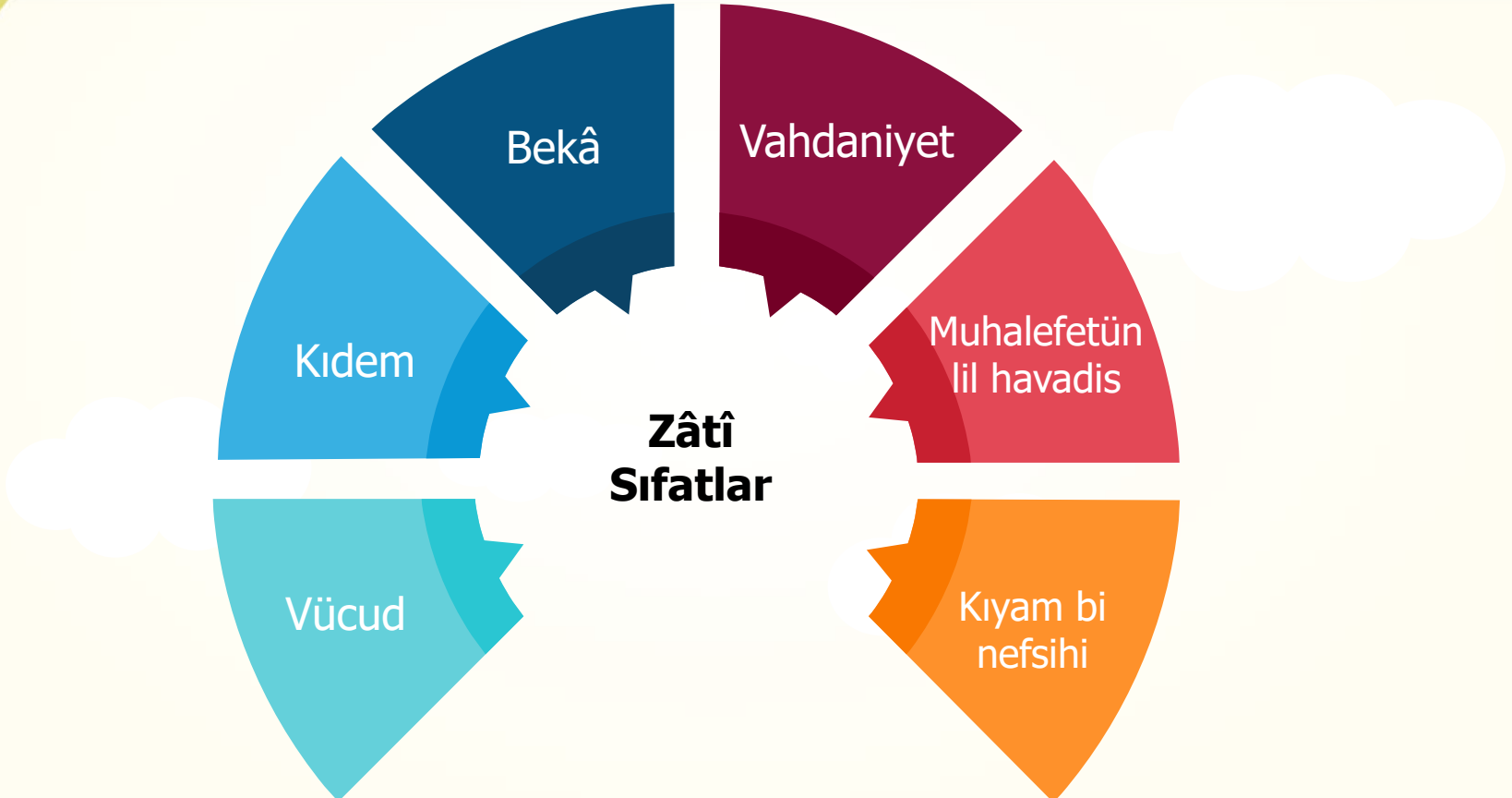

5. 2. Subûtî Sıfatlar

Varlığı zorunlu olan Allah Teala'nın vacip olan sıfatlarına **subûtî sıfatlar** denir.

- Subûtî sıfatlar, Yüce Allah'ın
  - ✓ kâinatta tasarruf etmesi,
  - ✓ evren ve oradaki varlıklarla iletişim kurması,
  - ✓ sahip olduğu vasıfların etki ve sonuçlarının

kâinata yansımasıdır.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

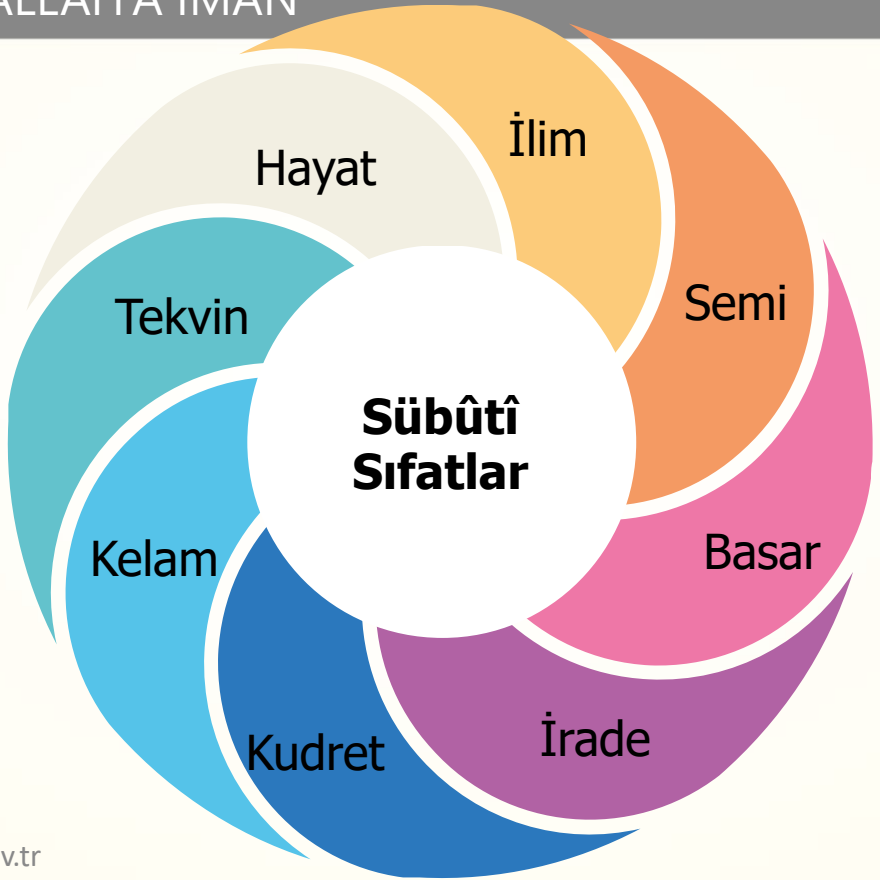

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

- **" Göklerde ve yerde olanları Allah'ın bildiğini görmüyor musun? Üç kişinin gizli konuştuğu yerde dördüncüsü mutlaka O'dur. Beş kişinin gizli konuştuğu yerde altıncısı mutlaka O'dur. Bunlardan az veya çok olsunlar ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar mutlaka O, onlarla beraberdir. Sonra kıyamet günü onlara yaptıklarını haber verecektir. Doğrusu Allah, her şeyi bilendir. "**

(Mücâdile suresi, 7. ayet.)

Biliyor musunuz?

- Allah'ın (c.c) zati ve subûtî sıfatları yanında fiili sıfatları da vardır. Bu sıfatlardan bazıları şunlardır:
- **Terzik:** Rezzak ismi Allah'ın (c.c) rızık vericiliğini bildirir.
- **İhya:** Muhyî ismi ihya etme (can verme) fiilini gösterir.
- **İmate:** Mumît ismi hayata ve canlılığa son verenin de Allah olduğunu gösteren fiildir.

- **Halk:** Hâlik ismi, halketme (yaratma) fiiline işaret eder.
- **İbda’:** Mübdi’ ismi Allah’ın benzersiz bir şekilde yaratmasını ifade eder.

- **İnsanların inançlarıyla davranışları arasında nasıl bir ilişki vardır?**

6. Allah'a İmanın İnsana Kazandırdıkları

- Allah'a (c.c) inanmanın insanın pratik hayatında büyük bir değeri, kişiliğine ve mutluluğuna çok önemli ve olumlu katkıları vardır.
- Katkıların bir kısmını şöyle sıralamak mümkündür:

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

1. Allah'a inanma, insanı güzel ameller işlemeye ve doğru yola yöneltir.

2. Allah'a inanan bir kimse, her şeyi bilen, her şeyi gören ve gözeten bir varlığın bulunduğunu ve yaptıklarının her birinden bir gün hesap vereceğini düşünerek kötülüklerden uzaklaşır.

3

Allah'a inanan kişi; başkalarını putlaştırmaktan, mal, mevki ve şöhrete tapmaktan, Allah ile insan arasına bir aracı koymaktan kaçınır.

4

Allah'a inanan, yegâne rızık verenin Allah olduğunu bilir. O sebeple cimrilik, hırs, aç gözlülük ve tamah gibi çirkin davranışlardan uzaklaşır.

5

Allah inancı kişide yiğitlik, cesurluk, ölümden korkmama, hak ve doğruluk için şehit olma arzusunu uyandırır.

3. ÜNİTE / ALLAH'A İMAN

6

Allah'a iman, kişide yaratılıştan var olan din duygusunu, mutlak ve üstün kudrete inanma hissini tatmin eder ve gönül huzuru sağlar.

7

Allah'a inanan insan ihlas, ihsan ve takva gibi Kur'an-ı Kerim'in temel kavramlar ve üstün ahlaki özellikler olarak bildirilen ilkeler doğrultusunda yaşamaya özen gösterir.

Ünitemizi Değerlendirelim

1. Allah'ın varlığına dair ortaya konulan akli deliler nelerdir?
2. Allah'ın varlığına dair nakli delillere örnek veriniz.
3. Allah'ın sıfatları kaç kısma ayrılır?
4. Zati sıfatları açıklayınız.
5. Allah'a inanmanın insan hayatına katkıları nelerdir?

Cevaplayalım

1. **I. Basar:** Allah'ın yeryüzündeki her şeyi gördüğü anlamına gelir.
II. Hayat: Allah'ın dileği şeyi bizzat yerine getirebilecek güce sahip olmasıdır.
III. İlim: Allah'ın her şeyi bilmesi demektir.
IV. Kudret: Yok olan bir şeyi yokluktan varlığa çıkarmak demektir.
V. Semi: Allah'ın yeryüzündeki her şeyi işittiği anlamına gelir.

Yukarıda tanımı verilen subuti sıfatların bazılarında hata yapılmıştır. Bu sıftalardan hangi ikisinin yeri değiştirilse yapılan hata ortadan kalkar?

A) I-II
B) II-III
C) II-IV
D) III-IV
E) II-V

Canlı cansız bütün kainat kendi kendine var olamayacağı ve mevcudiyetini sürdüremeyeceği bir gerçektir. Bizzat kâinatın kendisi yokken var olduğuna göre onu da meydana getiren bir kuvvet elbette vardır. Bu da ilmi ve kudreti sonsuz olan Cenab-ı Allah'tır.

2. Yukarıdaki parçada Allah'ın varlığı ve birliği konusundaki akli delillerden hangisi hakkında bilgi verilmiştir?

A) Hudus delili
B) Nizam delili
C) İmkan delili
D) Varlık delili
E) Gaye delili

3. Aşağıdakilerden hangisi Allah'ın varlığı ve birliği konusundaki delillerin amaçlarından biri <u>değildir?</u>

A) Müminin imanını sağlamlaştırmak
B) Allah'ın emir ve yasaklarını bildirmek
C) Münkiri inkârında âciz bırakmak
D) Doğabilecek şüpheleri gidermek
E) İnsanın dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamak

4. **I. Kıdem:** Allah'ın varlığının başlangıcı olmaması demektir.
II. Vahdaniyet: Allah'ın bir olması demektir.
III. Beka: Allah'ın var olması demektir.
IV. Vücûd: Allah'ın varlığının sonu olmaması demektir.
V. Kıyam bi-nefsihî: Allah'ın var olmak için hiçbir şeye ihtiyaç duymaması demektir.

Yukarıda tanımı verilen zati sıfatların bazılarında hata yapılmıştır. Bu sıfatlardan hangi ikisinin yeri değiştirilse yapılan hata ortadan kalkar?

A) I-II
B) II-III
C) II-IV
D) III-IV
E) II-V

5. Aşağıdakilerden hangisi Allah'a inanmanın insana kazandırdığı özelliklerden biri <u>değildir?</u>

A) Doğuştan olmayan inanma hissini karşılar.
B) İnanan insanda kalp ve gönül huzuru sağlar.
C) İnsanı güzel ameller işlemeye ve doğru yola yöneltir.
D) Yegâne rızık verenin Allah olduğunun bilinmesini sağlar.
E) Başkalarını putlaştırmaktan, mal, mevki ve şöhrete tapmaktan sakındırır.

Hazırlayanlar
Hatice Büşra Paksoy
Furkan Özüdoğru
Elif Emine Dirlik

Redaksiyon
Suna AKKURT

Tasarım ve Düzenleme
Faize ULUSOY